

Motion till riksdagen 2005/06:N478

av **Maria Larsson m.fl. (kd)**

Småföretagande

Motionen delad mellan flera utskott

1 Sammanfattning

Det privata näringslivet är grunden för vårt lands välfärd. Det är när människor vågar, vill och kan satsa i ett företagande som nya jobb skapas. Då finns förutsättningar för tillväxt. Kristdemokraternas politik vilar på kunskapen om att arbete och välfärd åt alla bara uppnås om ansvarstagande individer, familjer och företag tillsammans tillåts växa med trygga och stabila spelregler. Politikens uppgift är att ge goda förutsättningar för ett vitalt näringsliv.

Kristdemokraterna ser det som särskilt viktigt att ge de små familjeföretagen goda utvecklingsmöjligheter. Vi ser positivt på ett nära och ansvarsfullt ägande. Företagare har en betydelsefull roll som är värd uppskattning och uppmuntran från samhällets sida.

I denna motion presenterar Kristdemokraterna förslag som väsentligt kan förbättra situationen för Sveriges småföretagare. Våra förslag handlar om allt från vikten av förbättrade attityder till enklare regelverk och sänkta skatter. Vi föreslår också åtgärder som ökar tryggheten för småföretagaren, till exempel att trygghetssystemen ska gälla för företagare på samma sätt som för anställda.

Vidare föreslår vi en rad åtgärder som kan förbättra situationen vad gäller tillgången till små och medelstora företags kapitalförsörjning.

Fel! Okänt namn på

2 Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	1
2	Innehållsförteckning	2
3	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
4	Företagsamhet är grunden för välfärden.....	3
5	Förbättra attityderna till företagande	4
6	Förenkla reglerna.....	6
6.1	Enklare få F-skattsedel	6
6.2	Slopa medfinansieringen i sjukförsäkringen.....	6
6.3	Halvera sjuklöneperioden för små företag	7
6.4	Enklare självdeklaration för företagare.....	7
6.5	Enklare kontakter med myndigheter.....	7
6.6	Rättvisa försäkringssystem	7
6.7	Utforma miljöbalken utifrån småföretagens situation.....	8
6.8	Slopa straffavgiften vid försenad deklaration	8
6.9	Regelförenkling också på EU-nivå	8
7	Underlätta kommersialiseringen av patent	9
8	Sänk skatterna.....	9
8.1	Avvecklad förmögenhetsskatt	9
8.2	Äntligen lättare med generationsskiften i familjeföretag.....	9
8.3	Sänk skatten på arbete	10
8.4	Stimulera tjänstesektorn	10
8.5	Sänkt skatt för köp av hushållstjänster	10
8.6	Schablonbeskatta vissa tjänstebranscher.....	11
8.7	Fördubblad satsning på turismen	11
9	Långsiktiga spelregler för riskkapitalet	12
9.1	Minska exporten av patent.....	12
9.2	IUC-UPA.....	13
9.3	Inför riskkapitalavdrag	13
9.4	Inför etableringskonto.....	14
9.5	Stöd kreditgarantiföreningar	14
9.6	Förmånsrätten	14
10	Lärlingsutbildning	15
11	Stärk rättsväsendet.....	15
12	Satsa på infrastrukturen	15
13	Avveckla offentligt ägande om det finns en privat marknad	16
14	Avveckla snedvridande företagsstöd	16
15	Små företag ska kunna delta i offentlig upphandling	17

3 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om attityder till företagande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om enklare regler för företagen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om målen för regelförenklingsarbetet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om myndigheternas roll i regelförenklingsarbetet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att underlätta kommersialiseringen av patent.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om sänkta skatter.¹
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att återställa bankernas förmånsrätt till 100 %.²
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om sänkt skatt för köp av hushållstjänster.¹
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om införande av schablonbeskattning inom vissa tjänstebranscher.¹
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om satsning på turismen som näringsverksamhet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att införa riskkapitalavdrag.¹
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om rättvis konkurrens mellan offentlig och privat sektor.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om avveckling av snedvridande företagsstöd.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om små företags möjligheter vid offentlig upphandling av stora volymer.³
15. Riksdagen beslutar att avskaffa arbetsgivarens medfinansieringsansvar i sjukförsäkringen.⁴
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att halvera sjuklöneperioden för små företag.⁴
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om införande av etableringskonto.¹
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om rättvisa försäkringssystem.⁴
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att underlätta företagets kontakter med myndigheterna.⁵

¹ Yrkandena 6, 8, 9, 11 och 17 hänvisade till SkU.

² Yrkande 7 hänvisat till LU.

³ Yrkande 14 hänvisat till FiU.

⁴ Yrkandena 15, 16 och 18 hänvisade till SfU.

⁵ Yrkande 19 hänvisat till KU.

Fel! Okänt namn på

4 Företagsamhet är grunden för välfärden

Ett gott småföretagarklimat är inte bara av värde för de eldsjälar som gör verklighet av sina drömmar. Företagsamhet utgör själva grunden för välfärds-samhället. Frukten av denna är att nya jobb skapas och att skattemedel genereras till den gemensamt finansierade välfärd som vi alla håller högt. Välfärd som handlar om skola och utbildning för de unga, om vård och omsorg för de behövande, om vägar och järnvägar för att nämna några områden.

Företagsamhet skapar kraft i många små företag och är på sikt en stor tillgång för ett samhälle. Ett gott klimat där enskilda människors idéer och kreativitet får möjlighet att blomma ut är av största vikt. Över 700 000 företag har färre än fem anställda. Cirka 30 procent av arbetskraften i Sverige arbetar i dessa företag. Det är ur denna stora grupp företag som medelstora och stora företag ska växa fram. Tyvärr är denna utveckling katastrofalt dålig i Sverige på grund av det socialdemokratiska näringslivsklimatet. Inget nytt storföretag har vuxit fram i Sverige de senaste 30 åren, förutom Tele 2. Däremot har många stora och medelstora företag flyttat från Sverige. Kristdemokraterna vill därför särskilt arbeta för de små företagens möjligheter att utvecklas.

Kristdemokraterna vill i den här motionen särskilt lyfta fram de små företagens behov, peka på socialdemokraternas bristfälliga politik och föreslå åtgärder för att förenkla vardagen för tusentals företagare runt om i landet och bidra till att skapa en god jordmån för nya och växande företag. En ung kvinnlig, före detta företagare, skrev i sin blogg på Internet:

”Jag är målare och hade före graviditeten ett eget företag. I vårt fantastiska land är det inte tänkt att man ska vara egenföretagare, kvinna och småbarnsförälder – så företaget lades på is. Nu har jag inte riktigt råd med nya investeringar så en uppstart är inte att tänka på för mej.” (www.asaklepek.blogspot.com)

I Kristdemokraternas Sverige ska man självklart kunna vara både kvinna, småbarnsförälder och egen företagare – på en och samma gång. Förslagen som följer nedan gör det lättare för alla som vill starta eget och låta företaget växa.

5 Förbättra attityderna till företagande

Under alltför lång tid har företagare från socialdemokratiskt håll enbart betraktats som ett outtröttligt skattekollektiv. Inte sällan har attityden varit att de flesta företagare är potentiella skattesmitare som behöver klämmas åt, genom fler och hårdare regler. Detta har lett till ett ständigt växande regelverk och kontrollmaskineri.

Det är förödande för Sveriges fortsatta utveckling att socialdemokraterna, i regeringsställning, har en så negativ grundinställning till företagande och okunnighet om dess villkor. Om man blir rik på att spela ishockey, sjunga eller spela bingo är detta berömvärdt i socialdemokraternas värld. Men om man som företagare under vissa perioder tjänar stora pengar är det inte alls lika berömvärdt. Detta trots att företagare skapar arbetstillfällen och ökade skatteintäkter i långt större utsträckning än idrottare, bingomiljonärer och underhåll-

Fel! Okänt namn på

ningsartister. I Sverige finns i dag bara hälften så många företagare som i flera andra länder på en jämförbar utvecklingsnivå. Det visar en studie som presenterats av Zlotan Acs, Magnus Henrekson och Stefan Fölster. Svenska män och kvinnor har svårt att spara ihop en nettoförmögenhet beroende på skattetrycket. Utan egna besparingar törs många inte starta eget företag.

Situationen för landets företagare är mörk. Färsk statistik från Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) visar att utvecklingen av antalet nya företag förvisso är positiv men statistiken visar också att Sverige alltmer blir ett klivet land. Av de nystartade företagen 2004 hade 33 procent sitt säte i Stockholms län, 16 procent i Västra Götalands län och 14 procent i Skåne län.

Statistik från ITPS visar att det utländska ägandet har minskat för första gången sedan 1993. Nettominskningen uppgick till 19 601 anställda. Totalt fanns det i Sverige 9 864 utlandsägda företag med 544 579 anställda år 2004.

Det är positivt att utländskt kapital kommer till Sverige, men i den allt hårdare internationella konkurrensen ökar samtidigt kraven på att de svenska företagen ligger i topp vad gäller innovationer, produktivitet och produktion. Detta måste understödjas av ett tidsenlig regelverk, en flexibel arbetsmarknad med bra rehabilitering och gynnsamma skatter. Annars riskerar företag att flytta från Sverige till andra länder.

Global Entrepreneurship Monitor (GEM) är den mest omfattande internationella studien av entreprenöriella aktiviteter. År 2003 deltog över 40 länder vilka motsvarar cirka 62 procent av befolkningen i världen. GEM-undersökningarna visar att 12 procent av svenskarna har någon form av affärsidé och skulle vilja starta ett eget företag. Men det är bara 4 procent som verkligen gör detta. I relation till våra grannländer är detta en mycket låg siffra. Finland har 6,9 procent och Norge 7,5 procent. I USA är 11,9 procent av den vuxna befolkningen involverad i entreprenöriella aktiviteter. I de flesta fall är det entreprenörens släktingar, vänner, grannar eller kolleger som finansierar företaget. Att underlätta detta också i vårt land borde vara en given ambition för den svenska regeringen. Satsningar på riskkapital måste alltid gå hand i hand med förslag som i övrigt gör det mer lockande att starta ett företag. Regeringen har varit mycket passiv. Regelförenklingsarbetet har gått i stå. Det är 1 750 fler regler i dag än när regelförenklingsarbetet startade 1999. Regeringens sjuklöneförslag som innebär att företaget ska betala 15 procent av sjuklönen för alla sjukskrivningar innebär ytterligare en börda för företagen att bära. Det är självklart att människor inte känner sig lockade att starta eget.

Om Sverige ska klara framtidens välfärd krävs fler nya företag som vågar anställa och vidareutvecklas. Kristdemokraterna vill stimulera och uppmuntra företagande. Företagare måste få känna att de har en betydelsefull roll som är värd uppskattning och uppmuntran från samhällets sida.

Fel! Okänt namn på

6 Förenkla reglerna

Regelverket som omgärdar företagandet är enormt. Den totala omfattningen av företagsregler uppskattas till cirka 20.000 sidor och de ökar för varje år.

Den av socialdemokraterna tillsatta Småföretagsdelegationen lade fram 81 konkreta förslag till regelförenklingar 1998. Ännu i dag är närmare två tredjedelar av förslagen inte genomförda. Kristdemokraterna anser att de flesta av delegationens återstående förslag kan och bör genomföras skyndsamt. Sedan regelförenklingsarbetet startade 1999 har det tillkommit 2 750 nya regler för företagen att förhålla sig till. Endast 1 000 regler av avskaffats. Det innebär en nettoökning med 1 750 regler.

OECD har gjort beräkningar som visar kostnaderna för att administrera reglerna inom skatte-, arbetsmarknads- och miljöområdena. Exempelvis kostar det ett mindre företag (1–19 anställda) cirka 30 000 kronor per år och anställd, vilket är oacceptabelt mycket. Därför är det oerhört viktigt att regeringen skyndsamt uppfyller riksdagens beslut från december 2002 att gå igenom hela regelverket som företagen har att förhålla sig till och att genomgången också leder till att det, allteftersom man hittar ”dåliga regler”, kontinuerligt rensas upp i regelträsket.

Kristdemokraterna vill sätta upp ett mål för regelförenklingsarbetet. Målet ska vara att minska den administrativa bördan till följd av reglerna med 25 procent till år 2010.

6.1 Enklare få F-skattsedel

Utan F-skattsedel är det svårt eller omöjligt att bedriva näringsverksamhet. I dag finns problem på det området. Bland annat kan den som utför tjänster åt sin förra arbetsgivare eller som bara har en uppdragsgivare ha svårt att få F-skattsedel. I flera län har det också framkommit att sjuksköterskor nekas F-skattsedel med hänvisning till att det inte finns någon marknad. Utgångspunkten måste vara att alla seriösa entreprenörer som begär F-skattsedel ska tilldelas sådan. Dessutom ska skattemyndigheten förbinda sig att inom en tidsgräns ge besked om att F-skattsedel erhålls. Man ska inte behöva vänta på besked i flera månader.

6.2 Slopa medfinansieringen i sjukförsäkringen

Det så kallade Gnosjöupproret är ett exempel på hur stämningarna är hos landet företagare just nu. Beslutet att införa en medfinansiering i sjukförsäkringen, där arbetsgivaren ska bidra med 15 procent av kostnaderna, har lett till stora protester runt om i landet. Medfinansieringen hotar inte bara företagen rent ekonomiskt, den gör också att företagen blir försiktigare att anställa och hotar därmed tillväxten i landet. Kristdemokraterna var självklart emot att införa medfinansieringen i sjukförsäkringen och anser att den omedelbart ska avskaffas.

6.3 Halvera sjuklöneperioden för små företag

Kristdemokraterna föreslår en halverad sjuklöneperiod för små företag. Det innebär att sjuklöneperioden med vårt förslag blir sju dagar i stället för 14 dagar. Små företag är extra känsliga för sjukskrivningar. För att öka deras benägenhet att anställa vill vi halvera sjuklöneperioden för just dessa. Bara hälften av sjukfrånvaron är arbetsrelaterad. Genom en halverad sjuklöneperiod för små företag får de rimligare sjuklönekostnader och vågar också anställa fler. Reformen finansieras med höjd arbetsgivaravgift i motsvarande grad.

6.4 Enklare självdeklaration för företagare

Nästan ingen av landets över 800 000 egenföretagare klarar av att deklarerat på egen hand och de flesta tvingas ta hjälp av en expert. Problemen med självdeklarationen har samband med de krav som ställs på bokföring och bokslut och den krångliga utformningen av bland annat skattereglerna. Kristdemokraterna vill att självdeklarationen görs om så att de flesta egenföretagare ska kunna överblicka regelverket och kunna deklarerat själva.

6.5 Enklare kontakter med myndigheter

Många företagare upplever att myndigheter har dålig service och inte finns tillgängliga när de behövs. Det kan dessutom ta orimligt lång tid att få ett ärende avgjort hos en myndighet. Myndigheterna bör lämna bindande löften om hur lång tid det får ta att avgöra ett ärende. Man bör också selektera information så att endast de företag som berörs får del av informationen.

Kristdemokraterna anser att myndigheterna måste betrakta företagare som sina kunder och därmed anpassa servicenivån därefter bland annat när det gäller tiderna för tillgänglighet. Vidare bör statliga myndigheter och kommuner utse informationsansvariga kontaktpersoner för företagen för att rätt kunna hänvisa den som söker information. Myndigheterna bör i sina årsredovisningar redovisa hur service- och informationskraven klarats gentemot företagen när det gäller till exempel handläggningstider och väntetider i telefon. 24 timmars öppethållande via Internet måste möjliggöras i större utsträckning.

6.6 Rättvisa försäkringssystem

Det finns många områden där företagare har sämre villkor än anställda. Ett exempel på sämre villkor för företagare är reglerna om rätt till ersättning när man måste avstå från arbete för att ta hand om sjuka barn. Företagarens inkomster fördelas på årets alla dagar och blir därmed lägre än om de fördelas bara på arbetade dagar.

Fel! Okänt namn på

Att egenföretagare får lägre tillfällig föräldrapenning än anställda är ett tecken på att socialdemokraterna hellre pratar om företagandets villkor än gör något åt saken. Kristdemokraterna anser att egenföretagare bör få samma rätt till ersättning som anställda i de olika försäkringssystemen.

Kristdemokraterna menar att den extra kostnad en arbetsgivare har för semesterersättning såväl till den föräldralediga anställda som till vikarien motverkar anställning av personer i åldrar där föräldraskap är troligt. Därför är det rimligt att semesterersättningen till föräldralediga betalas av Försäkringskassan via arbetsgivaravgiften och inte belastar enskilda arbetsgivare.

6.7 Utforma miljöbalken utifrån småföretagens situation

Kristdemokraterna anser att miljöbalken bättre måste anpassas till de små företagens situation. Ett sådant arbete pågår i Miljöbalkskommittén. Miljöbalkens regelmängd bör bantas. Straffsatser och sanktionsavgifter måste bättre ta hänsyn till företagets storlek och graden av miljöfarlighet. Balken ska vara inriktad på beivrandet av miljöbrott, inte på pappersexercis. Då blir lagen hanterlig för ansvariga myndigheter och begriplig och förutsägbar för berörda företagare.

6.8 Slopa straffavgiften vid försenad deklaration

I de nya skatteinbetalningsrutinerna med skattekonto finns en straffavgift vid försenad deklaration som drabbar framförallt småföretagen på ett orimligt sätt. Avgiften åläggs aktiebolag med 1 000 kronor per tillfälle och andra skattskyldiga med 500 kronor per tillfälle. Kristdemokraterna vill slopa straffavgiften för försenad deklaration. Dock kvarstår kostnaden för ränta för de dagar som momsbetalningen är försenad. Vi vill också ändra reglerna så att den dag som företagaren överfört beloppet ska räknas som betalningsdag. Små företag ska bara behöva redovisa moms kvartalsvis, och de ska inte behöva betala in moms i förväg.

6.9 Regelförenkling också på EU-nivå

De kartläggningar som gjorts av regelbördan i Holland visar att närmare hälften av företagens regelbörda har sitt ursprung i EU:s regelverk. Därför är det ytterst viktigt att förenklingsarbetet även bedrivs på EU-nivå. Kristdemokraterna välkomnar de initiativ som har tagits av EU-kommissionen och av bland annat Holland och Irland. Dessutom bör en permanent regelrevision inrättas av EU med uppgift att förenkla existerande regelverk och bevaka hur ny EU-lagstiftning påverkar företagens administrativa börda.

7 Underlätta kommersialiseringen av patent

Antalet patentansökningar signalerar näringslivets vilja att skydda immateriella tillgångar. I Sverige har antalet patentansökningar varit stadigt sjunkande även om det 2004 noterades en svag ökning. Innovationer tas inte tillräckligt väl om hand i Sverige. Patent som skulle kunna tas till vara av den svenska industrin exporteras till andra länder. I flera konkurrentländer stöder staten mycket aktivt utvecklingen av nya idéer. Möjligheter för anställda att utveckla egna idéer på arbetsplatsen med rätt till eget patent bör utredas. Avtal om delad vinst skulle kunna vara en form för samverkan. Av avgörande betydelse är att innovatörer och exploatörer kopplas ihop. Kristdemokraterna anser att målet bör vara att antalet registrerade patent i Sverige ska öka med 10 procent per år i genomsnitt.

8 Sänk skatterna

Det ska inte vara ett helt företag att starta och driva en firma. Sverige har världens högsta skatter som inte stimulerar till utbildning och arbete. Sverige har också höga arbetsgivaravgifter. Dessutom har vi skatter som driver investeringsvilligt kapital ur landet.

8.1 Avvecklad förmögenhetsskatt

Förmögenhetsskatt betalas på fysiska personers nettoförmögenhet. Nivån är 1,5 procent på belopp som överstiger 1,5 miljoner kronor för ensamstående och 3 miljoner kronor för gifta eller sammanboende.

Sverige är ett av få länder som har kvar förmögenhetsskatt. I en internationaliserad ekonomi flyttar kapital lätt, därför gör internationaliseringen det omöjligt för Sverige att i det långa loppet bibehålla ett skattetryck som avsevärt överstiger omvärldens.

Kristdemokraterna vill avveckla förmögenhetsskatten successivt. Till att börja med avvecklas effekten av sambeskattningen av förmögenhet. Förmögenhetsskatten avvecklas med vårt förslag under en fyraårsperiod.

8.2 Äntligen lättare med generationsskiften i familjeföretag

Kristdemokraterna ser positivt på det nära ägandet i form av familjeföretag. Det är ansvarsfullt, långsiktigt och uthålligt. Svenskt näringsliv står inför en stor utmaning de närmaste åren. Mer än hälften av företagen i Sverige är fortfarande familjeföretag och många av dessa drivs av 40-talister och ska snart skifta ägare.

Fel! Okänt namn på

I många år har kristdemokraterna drivit frågan om att arvs- och gåvoskatten skulle tas bort, för att underlätta för företagen att överlåta ägandet inom familjen.

Först efter att mängder av företag de senaste åren lagts ner eller sålts, insåg socialdemokraterna att dessa skatter måste bort. Nu kan fler överlåtelser av företag inom familjen ske, utan orimliga kostnader.

Fördelen med att familjeföretagen kan behållas inom den lokalt förankrade familjen är många. Ägandet är ofta långsiktigt och uthålligt. Man skapar inte bara arbetstillfällen utan fungerar också som ett kitt i samhället. Man har dessutom ofta stöttat ortens lokala förenings- och kulturliv. Ofta försöker de också, så långt det är möjligt, att avstå från permitteringar och uppsägningar under långkonjunktur och dålig lönsamhet. Solidaritet och känsla för sin hembygd och de anställda är ofta kännetecknande för ett familjeföretag. Denna solidaritet går ofta förlorad om företaget går ägarfamiljen ur händerna. Nya ägare, kanske institutioner och utländska investerare bryr sig ibland bara om lönsamhet och aktiekurser. Med bortagen arvs- och gåvoskatt kommer nu fler familjeföretag att kunna fortsätta som familjeföretag på hemorten.

8.3 Sänk skatten på arbete

Skattesystemet måste ge incitament för arbete. Principen om lika lön för likvärdigt arbete får inte via skatte- och bidragssystemen resultera i principen om lika inkomst oavsett om man arbetar eller ej. Skattereformens mål om enkelhet och en maximal marginalskatt om 50 procent måste gälla.

Kristdemokraterna föreslår också att ett så kallat förvärvsavgift, eller jobbvadrag, införs. Det är orimligt att beskatta låginkomsttagare så hårt som i Sverige. En viktig effekt av en sådan åtgärd blir att lönebildningen förbättras.

8.4 Stimulera tjänstesektorn

Ett område som till följd av skattesystem och attityder hållits tillbaka är den privata tjänstesektorn. En mer offensiv politik krävs som förbättrar förutsättningarna för nya jobb i denna sektor. Mer av den verksamhet som i dag sköts av offentliga institutioner bör prövas att läggas ut på entreprenad för att höja effektiviteten och sänka kostnaderna.

Speciellt i gles- och landsbygd kan mycket av exempelvis socialförvaltningens arbete, inom omsorgen, med fördel läggas ut på entreprenad till privata entreprenörer eller kooperativa företag.

8.5 Sänkt skatt för köp av hushållstjänster

Förutom att skattesystemet frestar många till lagbrott, leder det också till att sektorer av ekonomin, där det egentligen både finns ett utbud och en efterfrågan, inte kan växa. En sådan sektor är hushållstjänster. Här skulle en stor

mängd vita jobb kunna uppstå om bara skattesystemet omformades så att köp av hushållstjänster görs tillgängliga för människor med normala inkomster.

Kristdemokraterna vill därför omgående införa en femtioprocentig skatte-reduktion vid köp av hushållstjänster. En person får, under ett år, göra avdrag för köp av hushållstjänster till ett värde av maximalt 100 000 kronor.

8.6 Schablonbeskatta vissa tjänstebranscher

Det krångel som det innebär att starta och driva företag har tidigare nämnts. Regelfloran drabbar inte bara den som driver företag utan avskräcker också många människor som funderar på att starta eget då de inser problemen.

Inom vissa branscher förekommer många små betalningar, ofta med kon-tanter, vid köp av tjänster, till exempel taxi-, restaurang- och frisörnärigen. Inom dessa branscher förekommer också att de seriösa företagen konkurreras ut av sådana som kan hålla lägre priser till följd av undanhållen skatt.

För att underlätta för nya företag att bildas och för att underlätta för seriösa företag föreslår Kristdemokraterna att man bör pröva en modell med schablonbeskattning. Den går ut på att näringsidkare ges en licens till vilken en lägsta avgift kopplas. Avgiften sätts efter det bedömda skattemässiga resultatet av verksamheten. För restaurangbranschen kan det till exempel vara golvytan och läget, för taxinärigen antalet fordon. Licensavgiften är ingen ersättning för de normala skatterna utan utgör en lägsta nivå för hur mycket skatter som ska betalas in.

Redovisas moms, inkomstskatter, arbetsgivaravgifter, etc. för högre belopp än licensavgiften räknas den redan inbetalda avgiften av innan den slutliga skatten betalas. Därmed kommer alla företag i en bransch att åtminstone betala licensavgiften, och den snedvridande konkurrensen kan därmed minska. Skattemyndighetens kontrollmöjligheter ökar dramatiskt med detta system.

Modellen finns redan utredd (Branschsaneringsutredningen SOU 1997:111) och kan lämpligtvis prövas först i en bransch i ett par regioner för att sedan utökas till flera.

En annan mer långtgående variant är att bara ta ut en licensavgift och inga ytterligare skatter på det aktuella företaget. En sådan modell skulle kanske i än högre grad slå ut den svarta ekonomin i de branscher som omfattas.

Också detta system med enbart licensavgifter och ingen övrig beskattning av ett företags vinst och arbetskraft bör prövas i en bransch i ett par regioner. Därmed kan de olika systemens effektivitet och konsekvenser jämföras.

8.7 Fördubblad satsning på turismen

För att Sverige ska kunna växa ordentligt som turistland krävs en ny öppenhet för turistföretagens situation och behov. Dessutom behövs en kraftig satsning för att sälja Sverige som turistland utomlands. Det ska inte behöva vara världens bäst bevarade hemlighet att Sverige är ett fantastiskt turistland! Därför satsar Kristdemokraterna 100 miljoner kronor mer, årligen, än regeringen på

Fel! Okänt namn på

turistfrämjande åtgärder 2006–2008, utöver satsningar inom ramen för närings- och skattepolitiken. Denna 100-procentiga ökning av turistfrämjande åtgärder kan på cirka tio års sikt föra upp Sverige från en bottenplacering i turism inom EU till en medelplacering. Vi har då skapat närmare 100 000 nya arbetstillfällen inom turistnäringen. Sverige behöver inte vara sämst i Norden på turism. Se vidare vår turistmotion.

9 Långsiktiga spelregler för riskkapitalet

För att kunna starta ett företag eller utveckla en befintlig verksamhet krävs kapital. Ett fungerande finansieringssystem är centralt i en fungerande näringspolitik. Grundläggande för ett fungerande system är att banker och andra privata finansiärer finns på marknaden och kan satsa. Staten bör träda in och vidta åtgärder endast då marknaden inte fungerar. I dag råder stor brist på finansiering i tidiga skeden av en affärsidéns utveckling. Privata aktörer anser att risken är för hög i tidiga skeden, och den offentliga såddfinansieringen har minskat kraftigt. I Sverige och Europa är tillgången på riskvilligt kapital betydligt sämre än i USA. Därför har EU antagit en handlingsplan för ökad tillgång på riskkapital i Europa. Detta är ett viktigt arbete, men det krävs också åtgärder i Sverige.

Staten har en roll som försörjare av riskvilligt kapital, särskilt i tidiga skeden. De statliga satsningarna är nödvändiga och ska präglas av långsiktighet. Men det är framför allt en markant brist på privata aktörers möjlighet att skapa ett kapital och incitament att använda det i ett riskvilligt satsande i svenskt näringsliv. Vi vill öka de möjligheterna. Sverige måste få ett kontinentalt företagsklimat. Svenskarna ska i samma utsträckning som andra europeer kunna hjälpa släktingar, vänner och kolleger som driver egna företag. Det är när personligt engagemang, entreprenörskap och privat kapital hittar varandra som vi får tillväxt.

9.1 Minska exporten av patent

Enligt Nutek har det inte gjorts någon studie i Sverige där man tittat på nordiska erfarenheter av statligt riskkapital. Detta är märkligt eftersom det finns en rad goda exempel från såväl Finland, Norge som Danmark. Samtliga våra grannländer har ju lyckats betydligt bättre än Sverige med det entreprenöriella klimatet och antal företag per invånare.

Kristdemokraterna menar att Sverige skulle behöva en ökad statlig satsning av riskkapital och att vi bör göra åtminstone något av vad man gjort i Finland. Där har ett flertal satsningar, bland annat bildandet av en statlig stiftelse, SITRA, som fungerar som offentlig riskkapitalaktör. SITRA är underställd den finska riksdagen och hanterar ett kapital på 2 miljarder.

Finlands Industriinvesterings AB bildades i slutet av 1990-talet med medel från försäljning av statliga företag. Målet var att bland annat förstärka investe-

ringar i form av eget kapital i innovativa företag på groddstadiet eller i startskedet, genom att medverka till grundandet av nya fonder. En motsvarande satsning för att stärka nyföretagandet är nödvändigt också i Sverige och bör regionaliseras och kopplas till samtliga svenska högskolor och universitet för att möjliggöra kommersialisering av forskningsresultat och patent. Även i Sverige kan en startkapitalsatsning finansieras genom att via försäljning av statliga bolag bygga upp en fond. Att minska statens bolagsägande – svenska staten är i dag största ägare på Stockholmsbörsen ger i sig en bra injektion för ett mer spritt ägande och sund konkurrens.

Sverige har en onormalt stor export av patent och uppfinningar som exploateras i andra länder. Kristdemokraterna anser att riksdagen ska fastställa ett mål om hur stor andel svenska patent som ska kommersialiseras i Sverige.

9.2 IUC-UPA

Tyvärr är regeringens satsning på industriella utvecklingscentrum (IUC) med UPA-uppdrag (Uppsökande verksamhet i Produktutveckling och Avknoppning) en sorglig historia. Den är ett typexempel på den fyrverkeripolitik som den socialdemokratiska regeringen använder sig av. Man basunerar ut nya satsningar med buller och bång, men tar sedan inget ansvar för att ge rimliga villkor för det man startat upp. IUC-verksamheten är ett underifrån initierat och kostnadseffektivt instrument för att i första hand stödja små och medelstora företags utveckling.

Kristdemokraterna föreslår att IUC-verksamheten, med ett fortsatt UPA-uppdrag, bör få ett årligt anslag direkt över statsbudgeten. Varje IUC bör, förutsatt att man redovisar resultat, kunna räkna med bibehållet UPA-uppdrag i sju år.

9.3 Inför riskkapitalavdrag

Sparandet i vårt land är till allra största delen institutionellt sparande beroende på förmånliga skatteregler. Det borde vara än mer förmånligt att satsa pengar för framtida avkastning i ett sparande med ansikte, alltså i ett företag som man känner till eller där man känner ägaren. I denna typ av sparande är risktagandet högre. Kristdemokraterna vill förbättra villkoren.

Kristdemokraterna föreslår att personer som köper nyemitterade aktier i onoterade bolag ska ha möjlighet till skattereduktion, ett riskkapitalavdrag. Avdrag ska få göras mot inkomst av kapital likaväl som mot inkomst av tjänst. Reduktionen ska även gälla köp av aktier i egna och närståendes fåmansföretag. Avdragsrätten ska gälla investeringar upp till en nivå av 100 000 kronor. Skattereduktion ska medges även för indirekta riskkapitalinvesteringar via ett företag eller en fond som gör de direkta investeringarna. Denna form möjliggör bättre riskspridning för enskilda investerare. Riskkapitalavdraget ska vara permanent. Avdragsrätten ska ses som en kompensation för den större risk det innebär att köpa aktier i små, onoterade företag.

Fel! Okänt namn på

9.4 Inför etableringskonto

Risikkapitalavdraget bör också kompletteras med införande av etableringskonto. Att öppna ett etableringskonto innebär att man kan sätta av pengar skattefritt för en framtida företagsstart. Det är i dag svårt att spara ihop till startkapital till start av eget företag. En företagsstart är ett risktagande av stora mått och många vill inte skuldsätta sig för hårt.

Många har svårt att över huvud taget få banklån för detta ändamål, särskilt ungdomar, kvinnor och invandrare. Då är etableringskonto ett bra alternativ. I Danmark finns sedan 1965 möjlighet att skattefritt spara för att starta eget företag. Insättningarna är avdragsgilla och möjliga upp till 40 procent av nettolönen. Om sparmedel tas ut utan att användas till anläggningstillgångar i ett nystartat företag, efterbeskattas kontohavaren och får dessutom betala en ränta för den tid som pengarna varit obeskattade. Avdrag för insättningar på kontot kan göras upp till fyra år efter etableringsåret, men begränsat till 40 procent av löneintäkten eller vinsten vid egen verksamhet.

Mellan 550 och 800 danskar har årligen de senaste fyra åren valt att göra insättningar på ett etableringskonto. Många nya företag har startats, och kommer att startas, tack vare etableringskontot – företag som kanske aldrig tillkommit annars.

9.5 Stöd kreditgarantiföreningar

Enligt Kristdemokraternas uppfattning är kapitalförsörjningen ett särskilt stort problem i glesbygden, där låga fastighetsvärden innebär en brist på realsäkerhet för till exempel företagare som har behov av att låna pengar till en investering. Kreditgarantiföreningar, som är en ganska ny företeelse i Sverige, kan enligt vår uppfattning spela en viktig roll för tillgången på risikkapital, och då speciellt i glesbygdregioner.

Föreningens medlemsföretag skapar egna riskfonder och kan därigenom garantera delar av det lån en medlem beviljas av annan långivare. Därigenom ökar tillgången till lånemöjligheter och också möjligheten till lägre ränta. Medlemmarna utgör också ett nätverk för affärsförmedling och rådgivning. Kristdemokraterna ser positivt på kreditgarantiföreningarnas verksamhet.

9.6 Förmånsrätten

Kristdemokraterna avsätter 500 miljoner kronor i sitt budgetalternativ för att återställa bankernas förmånsrätt till 100 procent av företagsinteckningen. Bakgrunden till förslaget är de alarmerande rapporterna från bland annat ITPS (Institutet för tillväxtpolitiska studier) om att små och medelstora företag inte får låna pengar i bankerna.

Inte mindre än 1,7 miljoner svenskar är privatanställda och kan teoretiskt drabbas av sina arbetsgivares kreditproblem som uppstått på grund av den sänkta förmånsrätten.

Enligt ITPS som på regeringens uppdrag undersökt läget har inte mindre än 16 procent av samtliga företag fått sina krediter prövade under 2004–2005 med resultatet att mer kapital eller ökad säkerhet krävts. Ungefär hälften av företagen uppgav att problematiken uppstått på grund av de ändrade förmånsrättsreglerna. En tredjedel av företagen som uppgav att kreditvärdigheten prövats uppgav också att man fått försämrade villkor eller sämre tillgång på krediter. Hela 37 procent uppgav att man fått öka sitt eget risktagande i form av personlig borgen eller privata pantsättningar. Resterande del av förmånsrättsreformen ligger fast. Statens förmånsrätt är fortsatt avskaffad. Den nya konkurslagstiftningen har redan visat sig vara till nytta för att rekonstruera företag i stället för att de ska tvingas gå i konkurs.

10 Lärlingsutbildning

Många hantverkaryrken håller på att dö ut i och med att många av de i dag verksamma hantverkarna har uppnått pensionsåldern och återväxten i dessa yrken är liten eller obefintlig. Hantverkaryrken är dessutom en viktig del av vårt kulturarv. Behovet av ett fungerande lärlingssystem är därför stort. Inom många praktiskt orienterade yrken är det svårt att nyrekrytera ung arbetskraft.

Kristdemokraterna vill se ett eget program inom gymnasieskolans ram med en flexibel utformning och få centrala regler. Dessutom förespråkar Kristdemokraterna lärlingsutbildning som ett alternativ inom ramen för arbetsmarknadspolitiken. Det är viktigt att lärlingsutbildningen knyts nära det lokala näringslivet, där praktik varvas med teori redan från första terminen.

11 Stärk rättsväsendet

Att driva småföretag innebär alltid ett risktagande. Förutom konkursrisk finns faran att drabbas av inbrott, stöld eller annan skadegörelse. Beräkningar visar att var tredje småföretagare i Sverige drabbas av brott varje år och att brotten kostar företagen 6,7 miljarder kronor per år. Detta är inte acceptabelt.

Kristdemokraterna arbetar för ett stärkt rättsväsende, för att förebygga och bekämpa brottsligheten. Därför satsar Kristdemokraterna cirka en miljard kronor mer än regeringen på rättsväsendet 2006.

12 Satsa på infrastrukturen

Bra kommunikationer är en förutsättning för att små företag ska kunna transportera sina produkter och för att människor ska kunna arbetspendla och resa effektivt oavsett var i landet företaget finns. Socialdemokraterna har sedan länge underlåtit att satsa på infrastrukturen med resultatet att trafikinfarkt

Fel! Okänt namn på

råder i de större städerna och att många vägar i glesbygden inte längre är farbara. Kristdemokraterna anslår 600 miljoner kronor mer än regeringen på vägar, järnvägar och farleder år 2006.

Också Kristdemokraternas satsningar på sänkt diesel- och bensinskatt gynnar företagande i glesbygd.

13 Avveckla offentligt ägande om det finns en privat marknad

Kommuner och myndigheter bedriver i hög utsträckning verksamhet på de små företagens konkurrensutsatta marknader. Exempel på detta är tvätteritjänster, fastighetsskötsel, gym, kaféer, städning och catering. Detta pågår trots att kommunallagen i princip förbjuder kommuner och landsting att konkurrera på etablerade marknader.

Kristdemokraterna anser att kommunalt och statligt ägande bör avvecklas där inte sociala eller hälsomässiga skäl motiverar ett offentligt ägande.

14 Avveckla snedvridande företagsstöd

Många småföretag har problem med att offentligt stöd i olika former ges till deras konkurrenter. Det handlar om kommuner som bland annat gett penningbidrag, gratis eller subventionerad arbetskraft, och nedsatta lokalhyror. Sådana stöd är inte tillåtna enligt kommunallagen men förekommer ändå alltför ofta.

Det är främst små företag som råkar illa ut. Det är mycket svårt att överklaga ett kommunalt beslut som innebär stöd till en konkurrent. Om företaget som drabbas inte är kommunmedlem i kommunallagens mening är det omöjligt. Om beslutet om stöd tagits av ett kommunalt bolag går det över huvud taget inte att överklaga.

Kristdemokraterna vill ändra kommunallagen så att det blir lättare för företag att överklaga kommunala beslut om stöd i olika former till företag.

Med hänvisning till det som sagts ovan om kommunal näringsverksamhet och snedvridande företagsstöd anser vi att Konkurrensverket bör ges ett vidgat uppdrag att övervaka också kommunallagens efterlevnad. Om det framkommer att kommunen brutit mot lagen avseende otillbörlig näringsverksamhet bör en marknadsstörringsavgift kunna dömas ut.

15 Små företag ska kunna delta i offentlig upphandling

Samtidigt som det är angeläget att kommuner och landsting samordnar och effektiviserar sina upphandlingar och inköp, så måste också mindre företag kunna vara med och lägga anbud. När större volymer ska upphandlas bör därför dessa, om det är praktiskt möjligt och ekonomiskt försvarbart, delas upp i mindre delar så att fler företag kan lägga bud. På det sättet kan näringslivet vitaliseras även i landsortkommuner, där offentliga arbetsgivare helt dominerar på arbetsmarknaden i dag.

Stockholm den 5 oktober 2005

Maria Larsson (kd)

Mikael Oscarsson (kd)

Mats Odell (kd)

Annelie Enochson (kd)

Per Landgren (kd)

Lars Lindén (kd)

Stefan Attefall (kd)

Lars Gustafsson (kd)

Else-Marie Lindgren (kd)